

Першим в гітлерівській Німеччині став використовувати шестерню в якості свого символу Технічний відділ (Technische Nothilfe, TENO), заснований ще в 1919 році, згодом вони стали випускати холодну зброю з нею [3, 26].

Сама по собі шестерня не є нацистським символом. Її використовують організації робочих різних країн – як соціалістичного спрямування, так і не пов'язані з нього.

Нацисти хотіли змусити німецький народ уособлювати собою націю завойовників подібно давнім вікінгам. Тому, Гітлер і партійна верхівка всіляко намагалися нав'язати німецькому суспільству ідею походження від славетних північних народів, способом життя яких була війна.

У зв'язку з цим варто наголосити на тому, що перша модель кинжалу Люфтваффе і кинжалу старшого командного складу Гітлерюгенду були практично точною копією зразків зброї жителів скандинавського півострова [4, 34].

Походження слова руна веде свій початок від символів грецького алфавіту змінені давніми скандинавами на свій лад. У перекладі з давньоскандинавської руна означає «прихований», оскільки руни вперше знайшли своє застосування в ролі тайнопису у друїдів і гальських жерців.

Колекціонерів холодної німецької зброї руни цікавлять, оскільки вони входять в якості елементів оформлення клинків і руків'я [3, 37]. Наприклад, рунічний напис прикрашав ефес улюбленого кинжалу Германа Герінга.

Руну Зіг нацисти вважали знаком сили і перемоги. Давньогерманської назвою руни було *sowliu*, що означає «сонце».

«Зіг-руна», як її називають, – один з найвідоміших знаків в символіці нацизму [1, 129]. Зустрічається у якості символу на зброї членів охоронних відрядів СС, також був поширений серед тих, хто вступав у це військове формування.

Руна, що означає звук «х» («h»), в древньому рунічному ряду і в більш новому скандинавському виглядала по-різному. Нацисти використовували обидва знака. «Хагал» – стара форма шведського «Хагель», що означає «град».

Руна використовувалася нацистської танковою дивізією «Хохенштауфен». Зображення Хагалу є на холодній зброї Спеціального технічного корпусу разом із молотом [2, 424].

Отже, підсумувавши можна сказати, що з приходом до влади нацистів з'являється не тільки багато нових символів, а й нові трактування старих, внаслідок чого формувалось хибне уявлення про той чи інший символ.

Список використаної літератури:

1. Ширер В. Злет та падіння Третього Райху. Історія нацистської Німеччини : у 2 т. / В. Ширер ; пер. з англ. К. Діса. – Київ : Наш формат, 2017. – 1 том. – 704 с.
2. Ширер В. Злет та падіння Третього Райху. Історія нацистської Німеччини : у 2 т. / В. Ширер ; пер. з англ. О. Надтока, К. Діса. – Київ : Наш формат, 2017. – 2 том. – 600 с.
3. Холодное оружие Третьего Рейха / сост. А. Н. Ядловский. – Минск : Харвест, 2012. – 128 с.
4. Бессонов Б. Н. Фашизм: идеология, политика / Б. Н. Бессонов. – М. : Высшая школа, 1985. – 279 с.

Науковий керівник: к.і.н., старший викладач Абразумова О. М.

Ю. С. Дзюра

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОСТЮМ ЗА ЧАСІВ ПРАВЛІННЯ ЄЛИЗАВЕТИ І

В Європі Англію називали раєм для жінок. В Англії жінка і справді мала більше прав, ніж будь-яка її сучасниця з континенту. Іноземці звертали увагу не тільки на красу англійських леді, але і на особливості англійської моди. Безперечно, навіть зараз тема є дуже актуальною, адже щедро прикрашені вбрання, надзвичайні зачіски та багатство аксесуарів, в тому числі і ювелірних виробів, привертають увагу не тільки науковців, а й звичайних читачів [2, 11].

В епоху Єлизавети I Тюдор на зміну пишними формам прийшов інший ідеал: жінка повинна була бути високою, з добре розвиненими плечима, грудьми, стегнами, дуже тонкою талією (за допомогою корсета її затягували до 40 сантиметрів) і пишним волоссям (жіночі зачіски досягали 50-60 см у висоту і підтримувалися спеціальними дротиками), костюми відрізнялися барвистістю з величезною кількістю прикрас [5, 85].

Про своєрідність одягу жінок Англії XVI століття можна судити за портретами, що дійшли, на яких зображена сама Єлизавета, а також за полотнами великого Гольбейна, гравюра та портретів його сучасників. Жіноча сукня була виконана з розкішних тканин, заткані золотом і сріблом або прикрашені вишивкою. Глухі коміри були самої вигадливої форми, різноманітні за розміром, іноді з набору тканин в чотири яруси, були не тільки прикрасою, але і свого роду захистом для жінки тієї войовничої доби [1, 15]. Пріоритет англійської моди XVI століття становили громізкі рукави – як в чоловічому, так і в жіночому вбранні. Жіночий англійський костюм мало чим відрізнявся від загальноєвропейського. Чепці Туре, що прикрашали голови придворних дам є прикладом національної інтерпретації європейського нововведення у вбранні [5, 83].

Характерною рисою як чоловічих, так і жіночого вбрання були спеціальні укладання тканини у складки в рукавах та на шії. Вони були різноманітні за розміром і формою, але завжди перекликались з манжетами [3, 73].

У XVI ст. в Італії друкувалися збірники узорів для мереж і вишивки «шов по прорізу» з геометричним орнаментом «ретічелла». Орнаменти для таких збірок малювали відомі художники, наприклад Чезаре Вечелліо. В кінці XVI ст. з'явився гіпюр – мотиви мережива, поєднані тонкими зв'язками, що дало можливість робити мереживні вироби ціло: манжети, коміри та інші. Також, у кінці XVI ст. в Англію з Індії завозиться перший ситець [2, 89].

Жіночий костюм, який на початку XVI ст. зберігав сліди впливу італійської моди, у другій половині століття повністю підкорився вимогам іспанської моди - серед дворянок поширилися сукні з металевим каркасом. Але при цьому в них були внесені інновації: з'явилися глибокі декольте, коміри найрізноманітнішої форми [3, 90].

У костюмах знатних дам можна було зустріти дорогоцінні пояси, золоті розетки з дорогоцінним камінням, фестони, вишиті золотом і шовком, бантики, мережива, перлинні нитки, маленькі дзеркала в ювелірній оправі. Також, з'явилися годинники, які прикріплялися до поясу ланцюжком, мали овальну форму і називалися «Нюрнберзьке яйце». Пояс з металевих різьблених пластинок з кольоровим камінням мав довгий кінець з великою підвіскою - своєрідною імітацією чоток [2, 101].

Короткі буфчаті штани становили звичайний наряд за часів правління Єлизавети. Довгі панчохи щільно прилягали до ноги. У місті носили туфлі, при верховій їзді - чоботи (без каблуків).

Надалі короткі буфчаті штани доповнювалися вузькими до колін штанами, на які надягали суконні або нитяні панчохи, закріплені під коліном складними підв'язками. Капелюхи та ковпаки були особливим предметом уваги і відрізнялися великою різноманітністю – тут особливо проявлявся індивідуальний смак власника [5, 85].

У сімдесятих роках в Англії, а потім і у Франції з'являється вертугаден, або фартінгал - штучна конструкція, яка плоским колесом, що оперізувало талію. Технічно це досягалося одяганням стьобаного валика під спідницю і зібраної з тканини сукні фрезною, що розташовувалась на талії. До такої спідниці надягався ліф з вузьким корсетом і подовженим шніпом з високим коміром, який спускався уздовж корсажу. Рукава при цьому сильно буфоніювались.

3 квітня 1603 Єлизавета Тюдор померла, а разом з нею і пішла в минуле і епоха англійського Відродження [1, 221].

Таким чином, можна підкреслити, що часи правління Єлизавети можна охарактеризувати не тільки за історичними подіями, які були, а й за одягом, зачісками, прикрасами та декором, різноманіття і кількість якого була незчисленна. Цей час вважається кульмінацією могутності та розквіту Англії як держави [2, 330].

Список використаних джерел та літератури:

1. Кривонос Р. Л. Єлизавета I / Кривонос Р. Л. // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. – Київ : Знання України, 2004. – Т. 1. – 760 с.
2. Хейг К. Єлизавета I Английская / К. Хейг ; пер. с англ. Н. Г. Милых. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1997. – 320 с.
3. Фогг М. Мода. Всемирная история / М. Фогг. – М. : Магма, 2015. – 576 с.
4. Дейвид Э. Жертвы моды. Опасная одежда прошлого и наших дней / Э. Дейвид. – М. : Астрель, 2015. – 235 с.
5. Киреева Е. В. История костюма. Европейские костюмы от античности до XX века / Е. В. Киреева. – М. : Просвещение, 1970. – 166 с.

Науковий керівник: к. і. н., доцент Гальченко С. І.

Ю. К. Єрмоленко, Ю. М. Булатецька

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ФРІДА КАЛО – ІСТОРІЯ КОХАННЯ ТА СТРАЖДАННЯ

Фріда – одне з тих імен, яке посіло особливу, абсолютно унікальну нішу в історії світового мистецтва. Як і чому дівчина без спеціальної освіти, яка народилася в далекій від живопису сім'ї, яка постраждала від поліомієліту, і, як наслідок, вимушена провести юність в ізоляції, що жила вигнанцем серед однолітків, не тільки не зламалася, але стала культурним надбанням Мексики і найвпізнаванішою особою всієї Латинської Америки?

Характерні, несхожі ні на кого більше риси, знайомі нам по її автопортретам, стали символом переродження Мексиканської культури, чия історія почала писатися заново, після чотирьохсот років занепаду і забуття [1].

Фріда народилася 6 липня 1907 року в Койоакані, на околицях Мехіко. Згодом вона змінила дату народження на 1910 – рік початку мексиканської революції. Звичайно, їй ніби судилося самій стати революціонеркою. Коли рідна країна економічно зростала і поверталася до національної ідентичності – Фріда була у вирі подій. Вона переймалась ними, надихалась і була активною учасницею. Її особисті пристрасті та вподобання міцно переплелися з перипетіями в Мексиці та яскраво відобразилися у творчості.

Фріда Кало у 6 років захворіла на поліомієліт, після чого, на жаль, залишилася кульгавою. «Фріда – дерев'яна нога» – жорстоко насміхалися з дівчинки її однолітки. Проте вона наперекір усім перешкодам плавала, грала з хлопцями у футбол і навіть займалася боксом. На ногу одягала 3-4 панчохи, щоб мати здоровий вигляд. Фізичний дефект допомагали приховувати штани, а як вийшла заміж – довгі національні сукні, які до сих пір носять в штаті Оахака і які так подобалися Дієго[2].

У 15 років вона вступила до «Препараторію» (Національна підготовча школа), одну з кращих шкіл Мексики, з метою опанувати медицину. Фріда відразу ж заробила авторитет, створивши з восьми іншими учнями закриту групу «Качучас». Її поведінку ще в ті часи часто називали епатажною[3].

У віці вісімнадцяти років, а саме 17 вересня 1925 року Фріда потрапила у важку аварію. Автобус, на якому вона їхала, зіткнувся з трамваєм. Фріда отримала надзвичайно складні травми. Дівчина рік була прикута до ліжка, а проблеми зі здоров'ям після цієї аварії залишилися на все життя. Згодом Фріді довелося перенести кілька десятків операцій, місяцями перебуваючи в лікарні.

Власне кажучи, саме ту страшну аварію і можна назвати початком творчого шляху Фріди. Спочатку малювання було способом розвіятись, дещо відволікти себе від болю та сумних думок. Першою картиною був автопортрет, що назавжди визначив основний напрямок творчості: «Я пишу себе, тому що багато часу проводжу на самоті і тому що є тією темою, яку знаю найкраще». Саме автопортрети і принесли їй славу як художниці[4].